Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2026)0216

Raportul Comisiei pe 2025 privind Muntenegrul

Rezoluția Parlamentului European din 17 iunie 2026 referitoare la Raportul Comisiei pe 2025 privind Muntenegrul (2025/2253(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Muntenegru, pe de altă parte[1], care a intrat în vigoare la 1 mai 2010,

– având în vedere cererea de aderare la Uniunea Europeană depusă de Muntenegru la 15 decembrie 2008,

– având în vedere avizul Comisiei din 9 noiembrie 2010 privind cererea Muntenegrului de aderare la Uniunea Europeană (COM(2010)0670), decizia Consiliului European din 17 decembrie 2010 de a acorda Muntenegrului statutul de țară candidată și decizia Consiliului European din 29 iunie 2012 de a începe negocierile de aderare la UE cu Muntenegru,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)[2],

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1449 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest[3],

– având în vedere concluziile Președinției în urma reuniunii Consiliului European de la Salonic din 19 și 20 iunie 2003,

– având în vedere summiturile UE-Balcanii de Vest, care au avut loc la Sofia (Bulgaria), Zagreb (Croația) și Brdo pri Kranju (Slovenia) în

---

1 JO L 108, 29.4.2010, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
2 JO L 330, 20.9.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 JO L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

2018, 2020 și respectiv 2021,

– având în vedere reuniunea liderilor din Balcanii de Vest din 1 iulie 2025 de la Skopje, Macedonia de Nord, privind Planul de creștere pentru Balcanii de Vest,

– având în vedere declarația adoptată cu ocazia summitului UE-Balcanii de Vest din 17 decembrie 2025,

– având în vedere concluziile Președinției din 16 decembrie 2025 referitoare la extindere,

– având în vedere Procesul de la Berlin lansat la 28 august 2014,

– având în vedere concluziile președintelui reuniunii la nivel înalt din 2025 privind Procesul de la Berlin, care a avut loc la 22 octombrie 2025,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 6 octombrie 2020 intitulată „Un plan economic și de investiții pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0641),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest” (COM(2023)0691),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 20 martie 2024 privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere (COM(2024)0146),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 iulie 2025 intitulată „Raportul din 2025 privind statul de drept – Situația statului de drept în Uniunea Europeană” (COM(2025)0900) și documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul din 2025 privind statul de drept – Capitol consacrat situației statului de drept în Muntenegru” (SWD(2025)0929),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 4 noiembrie 2025 intitulată „Comunicarea din 2025 privind politica de extindere a UE” (COM(2025)0690), și documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2025 privind Muntenegru” (SWD(2025)0754),

– având în vedere prezentarea generală și evaluarea de țară a Comisiei din 2 iunie 2025 privind programul de reformă economică al Muntenegrului, precum și concluziile comune ale dialogului economic și financiar cu partenerii regionali din 13 mai 2025,

– având în vedere rezultatele conferințelor de aderare cu Muntenegru din 22 iunie 2021, 13 decembrie 2021, 29 ianuarie 2024, 26 iunie 2024, 16 decembrie 2024, 27 iunie 2025, 16 decembrie 2025, 26 ianuarie 2026 și 17 martie 2026,

– având în vedere rezultatele celei de a 11-a reuniuni a Consiliului de stabilizare și de asociere UE-Muntenegru, desfășurată la 14 iulie 2022,

– având în vedere lista UE a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale,

– având în vedere declarația și recomandările adoptate în urma celei de-a 23-a și celei de-a 24-a reuniuni a Comisiei parlamentare de stabilizare și de asociere UE-Muntenegru, desfășurate la 2 și 3 aprilie 2025 și, respectiv, la 18 și 19 septembrie 2025,

– având în vedere aderarea Muntenegrului la NATO la 5 iunie 2017,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Muntenegru,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A10-0143/2026),

A. întrucât extinderea este un instrument esențial de politică externă al UE și o investiție strategică în pace, securitate și prosperitate pe continentul european, în special în contextul evoluției peisajului geopolitic și al provocărilor în materie de securitate din Europa;

B. întrucât fiecare țară candidată este evaluată în funcție de propriile merite în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor de la Copenhaga, cu condiții stricte, dar echitabile, și rezultate măsurabile, îndeosebi în domeniile statului de drept și al alinierii la valorile UE și la politica externă și de securitate comună a acesteia;

C. întrucât Muntenegru a depus cererea de aderare la UE în 2008; întrucât i s-a acordat statutul de țară candidată în 2010; întrucât negocierile au început în 2012; întrucât guvernul Muntenegrului și-a declarat ambiția de a deveni cel de-al 28-lea stat membru al UE până în 2028;

D. întrucât Muntenegru este țara candidată care a înregistrat cele mai mari progrese în direcția aderării la UE; întrucât Muntenegru a deschis toate cele 33 de capitole de negociere, unele fiind deja închise; întrucât realizarea de noi progrese depinde de obținerea unor rezultate de durată în punerea în aplicare a reformelor, în special în capitolele 23 și 24;

E. întrucât UE este partenerul cel mai de încredere al Muntenegrului și se bucură de încrederea a 69 % dintre cetățenii țării, care se află printre cele mai ridicate niveluri de încredere în UE din regiune; întrucât acest lucru crește obligația actorilor politici de a realiza o reformă responsabilă, consecventă și eficace;

F. întrucât angajamentul politic susținut atât din partea țărilor candidate, cât și din partea UE este esențial pentru menținerea coerenței, a credibilității, a transparenței și a eficacității generale a procesului de extindere; întrucât problemele bilaterale ar trebui rezolvate pe cale bilaterală și nu ar trebui utilizate pentru a bloca sau a politiza și mai mult procesul de extindere;

G. întrucât UE rămâne principalul partener economic și financiar al Muntenegrului și cel mai important partener comercial al acestuia; întrucât buna funcționare a fluxurilor comerciale și de transport între Muntenegru și UE este esențială pentru stabilitatea economică, reziliența lanțului de aprovizionare și integrarea treptată a țării pe piața internă a UE;

H. întrucât stabilitatea Muntenegrului este esențială pentru securitatea Balcanilor de Vest și a UE; întrucât proiectele politice externe care urmăresc să exercite o influență transfrontalieră pe baza apartenenței etnice sau religioase riscă să submineze suveranitatea și ordinea constituțională a țărilor din regiune; întrucât viitorul Balcanilor de Vest este reprezentat de integrarea europeană, și nu de sfere de influență geopolitică concurente sau alinieri regionale cu caracter etnic;

I. întrucât Muntenegru rămâne vulnerabil la încercările de manipulare a spațiului informațional din străinătate și din interior; întrucât Comisia a subliniat necesitatea de a limita acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine, inclusiv dezinformarea, și de a consolida reziliența societății; întrucât Rusia a încercat să-și extindă influența în Balcanii de Vest, inclusiv în Muntenegru, prin utilizarea strategică a discursurilor religioase, culturale și a așa-numitelor discursuri bazate pe valori, menite să modeleze discursul public și să submineze integrarea euroatlantică;

J. întrucât, în pofida unor progrese instituționale, corupția și criminalitatea organizată rămân prezente în mai multe sectoare ale economiei și instituțiilor publice din Muntenegru;

K. întrucât alinierea la acquis-ul UE în materie de fiscalitate și de bună administrare fiscală rămâne o piatră de temelie a stabilității și încrederii financiare în contextul aderării la UE;

Angajamentul față de aderarea la UE

1. salută progresele constante înregistrate de Muntenegru în ceea ce privește reformele legate de UE, susținute de un angajament politic amplu și de ambiția de a finaliza negocierile până la sfârșitul anului 2026; salută închiderea provizorie a încă șase capitole de negociere în 2025 și a încă patru capitole în 2026, numărul total ajungând astfel la 16; își reiterează sprijinul deplin pentru viitorul țării în UE; salută înființarea, în cadrul Consiliului, a unui grup de lucru ad-hoc pentru redactarea tratatului de aderare cu Muntenegru, ca un pas important și oportun în promovarea fazei finale a procesului de

aderare a Muntenegrului la UE și în reafirmarea angajamentului UE față de extindere;

2. reafirmă că Muntenegru rămâne lider în procesul de aderare la UE și subliniază că ritmul și ordinea extinderii trebuie să continue să fie determinate de principiul meritelor individuale; subliniază că progresele înregistrate în direcția aderării ar trebui evaluate strict pe baza îndeplinirii obiective a criteriilor de referință stabilite; solicită ca eforturile susținute de reformă să fie răsplătite cu o perspectivă europeană la fel de credibilă, previzibilă și oportună; accentuează că integritatea politicii de extindere se bazează pe coerență, echitate și egalitate de tratament, reflectând nivelul de pregătire demonstrat de fiecare țară candidată;

3. salută sprijinul larg și constant al cetățenilor muntenegreni pentru parcursul european al țării, o largă majoritate a cetățenilor exprimându-și încrederea în viitorul Muntenegrului în cadrul UE;

4. încurajează toți actorii politici să rămână concentrați, să mențină ritmul în vederea finalizării cu succes a negocierilor de aderare și să-și intensifice eforturile pentru a realiza reformele necesare; subliniază necesitatea stabilității politice și a cooperării constructive între partide în această privință; evidențiază că realizarea unor progrese reale depinde de punerea în aplicare efectivă a reformelor care au fost adoptate și de obținerea unor rezultate durabile și măsurabile în domeniul statului de drept, inclusiv prin pronunțarea unor condamnări definitive în cazurile de corupție la nivel înalt și de criminalitate organizată; încurajează Muntenegrul să avanseze în continuare în ceea ce privește punerea în aplicare a criteriilor de referință pentru închidere, în special pentru capitolele 23 și 24;

5. invită toate autoritățile de stat să acționeze în spiritul responsabilității instituționale, asigurându-se că diferențele politice nu întârzie adoptarea și punerea în aplicare a reformelor legate de UE; subliniază că protejarea obiectivului strategic de aderare la UE trebuie să rămână o prioritate națională comună, mai presus de considerentele partizane; îndeamnă parlamentul și guvernul Muntenegrului să ia măsuri pentru a împiedica politica identitară să deturneze atenția de la agenda UE sau să submineze relațiile cu vecinii săi, garantându-se că Muntenegrul rămâne ferm pe drumul către UE;

6. încurajează Muntenegrul, în calitate de țară candidată aflată în cel mai avansat stadiu, să continue să joace un rol constructiv și de stabilitate în regiune și să demonstreze, prin poziționarea ca lider, că suveranitatea, identitatea civică și integrarea europeană se consolidează reciproc;

7. salută alinierea deplină a Muntenegrului la politica externă și de securitate comună a UE, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE, îndeosebi cele referitoare la războiul de agresiune

al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și poziția sa de principiu în cadrul Organizației Națiunilor Unite și participarea la misiunile și operațiunile UE de gestionare a crizelor, precum și în cadrul NATO și al altor misiuni multilaterale internaționale, printre care Forța Navală ATALANTA a UE, Misiunea de asistență militară a UE în sprijinul Ucrainei (EUMAM Ucraina) și Forța pentru Kosovo; salută decizia parlamentului muntenegrean de a aproba participarea țării la EUMAM Ucraina; reafirmă că alinierea consecventă a Muntenegrului la politica externă și de securitate comună a UE, inclusiv la măsurile restrictive împotriva Rusiei, este un indicator-cheie al orientării sale strategice; subliniază că acest lucru trebuie să rămână de neclintit; subliniază că angajamentul ferm al reprezentanților politici ai Muntenegrului față de statalitatea independentă și orientarea strategică europeană ale țării rămâne un criteriu politic esențial, alături de obiectivele de referință privind reformele tehnice;

8. salută dialogul UE-Muntenegru privind securitatea și apărarea, inclusiv schimburile structurate privind cooperarea în domeniul securității și apărării, reziliența la amenințările emergente și cooperarea în sprijinul Ucrainei;

9. salută decizia parlamentului muntenegrean de a trimite membri ai forțelor sale armate să participe la misiunea EUMAM Ucraina, ceea ce semnalează o aliniere clară și fermă la prioritățile de securitate ale UE și NATO; reamintește că Muntenegru este un aliat esențial al UE în regiune; salută decizia guvernului muntenegrean de a respecta angajamentul de a aloca 2 % din PIB pentru cheltuielile de apărare;

10. rămâne profund îngrijorat de ingerințele străine răuvoitoare, persistente și care se intensifică, de activitățile destabilizatoare, de amenințările hibride și de campaniile de dezinformare ale actorilor din țări terțe în Muntenegru care vizează subminarea instituțiilor democratice, a coeziunii sociale și a orientării strategice a Muntenegrului către aderarea la UE și NATO; subliniază că o astfel de ingerință reprezintă o provocare directă la adresa statului de drept, a guvernanței democratice și a suveranității naționale; remarcă în special influența răuvoitoare a Chinei, a Rusiei și a Serbiei;

11. ia act cu profundă îngrijorare de relatările potrivit cărora susținătorii președintelui sârb Vučić s-au deplasat la Tivat la 3 iunie 2026 în încercarea de a destabiliza Muntenegrul și de a perturba summitul UE-Balcanii de Vest; constată, de asemenea, că unele dintre persoanele implicate au fost identificate anterior în cadrul mobilizărilor proguvernamentale, au fost implicate în eforturile de reprimare a protestelor studențești din Serbia și au avut antecedente de infracțiuni sau contravenții violente; condamnă cu fermitate acțiunile structurilor legate de partidul de guvernământ sârb care vizează destabilizarea Muntenegrului și subminarea progreselor sale în direcția aderării la UE;

12. solicită dezvoltarea unui sprijin adaptat din partea UE și a NATO și cooperarea lor consolidată cu Muntenegru pentru a stabili măsuri mai ferme de contracarare a unor astfel de amenințări hibride, a acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a finanțării politice disimulate și pentru a mări reziliența societală și instituțională, inclusiv consolidarea securității cibernetice, îmbunătățirea alfabetizării mediatice la toate nivelurile de educație, asigurarea unei formări adecvate a cadrelor didactice și a unor resurse didactice moderne, consolidarea comunicării strategice, îmbunătățirea capacităților de combatere a dezinformării și întărirea transparenței în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei; încurajează Comisia să se asigure că Muntenegrul poate beneficia pe deplin de scutul european pentru democrație; solicită mecanisme mai puternice de verificare și integritate în cadrul serviciilor de securitate și de informații din Muntenegru;

13. își exprimă îngrijorarea cu privire la instrumentalizarea politică a instituțiilor religioase de către actori externi; subliniază că organizațiile religioase trebuie să funcționeze în mod transparent și independent de influența politică străină, respectând pe deplin cadrul constituțional și secular al Muntenegrului;

14. solicită UE și Muntenegrului să continue să urmărească și să întărească în mod semnificativ comunicarea strategică specifică privind beneficiile extinderii și ale aderării la UE, adoptând o abordare mai proactivă și mai adaptată la nivel local în strânsă cooperare cu instituțiile naționale și cu societatea civilă; constată cu îngrijorare că, potrivit celui mai recent sondaj Eurobarometru special, doar 39 % dintre cetățenii muntenegreni se consideră bine sau foarte bine informați cu privire la UE;

15. salută angajamentul reînnoit al parlamentului muntenegrean în Comisia parlamentară de stabilizare și de asociere UE-Muntenegru;

16. salută organizarea forumului cetățenesc intitulat „Cetățenii în centrul procesului de extindere a Uniunii Europene”, care va avea loc în perioada 20-21 septembrie 2025 la Podgorica, Muntenegru;

17. salută desemnarea orașului Nikšić drept Capitală Europeană a Culturii pentru anul 2030 și a orașului Podgorica drept Capitală Europeană a Tineretului pentru anul 2028, evidențiind rolul acestora în promovarea implicării tinerilor, a inovării, a schimburilor culturale și a unor legături mai strânse între Muntenegru și UE;

Democrația și statul de drept

18. subliniază importanța parlamentului muntenegrean în procesul de aderare și evidențiază rolul său esențial în asigurarea responsabilității democratice, a controlului parlamentar și a transparenței procesului legislativ; încurajează dialogul constructiv și cooperarea la nivelul întregului spectru politic în vederea adoptării unei legislații de înaltă calitate care să rezolve sau să

îmbunătățească în mod semnificativ problemele structurale și să permită Muntenegrului să avanseze pe calea aderării; subliniază că o cooperare strânsă între guvernul și parlamentul Muntenegrului este esențială pentru punerea în aplicare eficace și la timp a reformelor; reliefează că accelerarea procesului legislativ nu ar trebui să limiteze dezbaterea parlamentară semnificativă sau rolul opoziției și solicită un echilibru adecvat între ritmul reformelor și calitatea controlului legislativ;

19. salută modificările aduse legii electorale din Muntenegru, în special cele privind supravegherea finanțării campaniilor și a mass-mediei, integritatea electorală, cotele de gen pe listele electorale și o singură zi a alegerilor locale; îndeamnă Muntenegrul să se alinieze pe deplin la standardele UE și să pună în aplicare integral toate recomandările restante formulate de Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și de Grupul Statelor împotriva Corupției, îndeosebi în ceea ce privește transparența cheltuielilor partidelor politice, inclusiv utilizarea fondurilor destinate organizațiilor de femei din cadrul partidelor politice, publicitatea politică online, inclusiv divulgarea sponsorilor și a criteriilor de țintire, precum și în ceea ce privește împiedicarea abuzului de resurse de stat, actualizarea listei electorale și soluționarea problemei înregistrării domiciliului; reamintește că acest lucru ar trebui realizat printr-un proces de consultare transparent și care promovează includerea cu toate părțile interesate relevante; invită autoritățile muntenegrene ca, în perioada premergătoare alegerilor, să protejeze în mod sistematic mediul informațional electoral prin stabilirea unor canale rapide de cooperare între administrația electorală, autoritatea de reglementare a mass-mediei și autoritățile competente, pentru a detecta dezinformarea coordonată și ingerințele ilicite și a răspunde la acestea, respectând totodată pe deplin libertatea de exprimare;

20. apreciază includerea Muntenegrului în Raportul Comisiei din 2025 privind statul de drept;

21. solicită ca numirile în funcții judiciare să se realizeze mai rapid, prin proceduri transparente, bazate pe merit, libere de influențe politice și bazate pe competență și integritate, fără întârzieri în prelucrarea dosarelor, inclusiv în ceea ce privește numirile la Curtea Constituțională și la Consiliile Judiciare și de Procuratură, în deplină conformitate cu cerințele criteriilor de referință finale; subliniază rolul crucial al unei Curți Constituționale pe deplin funcționale pentru stabilitatea ordinii juridice și a cadrului electoral; este profund îngrijorat de întârzierile repetate în numirea unui judecător la Curtea Constituțională, care riscă să submineze buna funcționare a uneia dintre instituțiile-cheie pentru garantarea statului de drept și a integrării în UE;

22. îndeamnă Muntenegrul să își alinieze în continuare cadrul juridic la acquis-ul UE și la standardele europene privind independența,

responsabilitatea, imparțialitatea, integritatea și profesionalismul sistemului judiciar și să pună în aplicare recomandările restante; solicită o mai mare eficiență în sistemul de justiție, inclusiv reducerea întârzierilor, în special în ceea ce privește cazurile de corupție și de criminalitate organizată, ceea ce este esențial pentru consolidarea încrederii publicului și îndeplinirea condițiilor de aderare la UE; reamintește că îndeplinirea criteriilor de referință pentru închidere necesită rezultate demonstrate în practică, inclusiv îmbunătățirea condițiilor de muncă, personal suficient și gestionarea eficientă a cazurilor, întrucât deficiențele structurale persistente continuă să afecteze eficiența judiciară; salută măsurile de stimulare a atractivității carierelor judiciare; solicită adoptarea legii muntenegrene privind salariile și alte drepturi legate de exercitarea funcțiilor judiciare și constituționale, pentru a asigura salarii și condiții de muncă adecvate, stabile și previzibile pentru judecători și procurori, acestea fiind garanții esențiale ale independenței lor și ale bunei funcționări a sistemului judiciar;

23. constată că experții din societatea civilă și-au exprimat îngrijorarea profundă cu privire la conținutul proiectului de amendamente al guvernului referitor la Consiliul Procurorilor, pentru că proiectul de amendamente nu îi întărește în mod semnificativ independența și poate chiar îngreuna asigurarea unei componențe cu adevărat independente a Consiliului Procurorilor; ia act cu îngrijorare de adoptarea amendamentelor la Legea privind afacerile interne și la Legea privind Agenția Națională de Securitate, în pofida criticilor puternice din partea opoziției și a societății civile; îndeamnă la proceduri transparente și la o cooperare și o consultare autentice, îndeosebi cu privire la toate legile referitoare la procesul de integrare în UE, cu toate părțile interesate relevante, inclusiv opoziția, experții juridici și Comisia;

24. condamnă ferm presiunile politice și publice frecvente exercitate asupra judecătorilor și procurorilor și solicită instituțiilor competente să reacționeze prompt și eficient pentru a le proteja independența și integritatea;

25. solicită îmbunătățirea în continuare a rezultatelor înregistrate în ceea ce privește anchetele și urmăririle penale în cazurile de corupție la nivel înalt, inclusiv confiscarea averii; îndeamnă Muntenegrul să intensifice investigarea și urmărirea penală proactivă a cazurilor de corupție la nivel înalt și să întărească capacitatea și performanța organelor judiciare și anticorupție; constată că Agenția pentru Prevenirea Corupției continuă să funcționeze cu deficiențe în materie de conducere, personal limitat și independență financiară insuficientă, ceea ce îi limitează impactul general, și solicită măsuri pentru a-i asigura independența operațională, financiară și funcțională deplină, în conformitate cu standardele europene; solicită alinierea în continuare la acquis-ul UE și la standardele UE în lupta împotriva corupției și îndeamnă

Muntenegrul să dea curs tuturor recomandărilor restante în acest domeniu;

26. solicită politici cuprinzătoare de integritate pentru a proteja agențiile de aplicare a legii și sistemul judiciar împotriva corupției și a criminalității organizate; solicită instituirea unor mecanisme disciplinare și a unor mecanisme de responsabilitate etică mai solide și mai eficiente, în special în cazurile de nedeclarare a averii, pentru a asigura, în practică, o responsabilitate concretă și eficientă; salută progresele înregistrate în domenii precum reglementarea activităților de lobby, protecția avertizorilor de integritate și transparența achizițiilor publice, care demonstrează că reformele specifice și puse în aplicare corespunzător pot avea rezultate concrete;

27. îndeamnă Muntenegrul să mărească eficiența urmăririlor penale și a procedurilor judiciare în cazurile de criminalitate gravă și organizată, în vederea stabilirii unui istoric solid de condamnări definitive și confiscări de active; constată că, în domeniul combaterii spălării banilor, Muntenegrul a înregistrat progrese semnificative în îmbunătățirea cadrului său de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și în punerea în aplicare a sancțiunilor UE;

28. salută cooperarea continuă a Muntenegrului cu Frontex, Europol, Eurojust și Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii în combaterea criminalității transfrontaliere, inclusiv a traficului de arme, droguri și persoane, precum și în combaterea terorismului și a extremismului; subliniază necesitatea de a consolida cooperarea în combaterea drogurilor;

29. invită din nou Muntenegrul să își alinieze pe deplin politica în domeniul vizelor la cea a UE, îndeosebi în ceea ce privește țările care prezintă riscuri în materie de securitate; ia act de decizia guvernului muntenegrean de a elimina mai multe țări de pe lista sa a țărilor ai căror resortisanți sunt exonerați de obligația de a deține viză în 2025; reamintește că aceasta este o cerință a criteriului de referință pentru închiderea capitolului 24;

30. subliniază importanța unei administrații publice transparente și responsabile, a unei capacități administrative mai puternice și a unei administrații publice profesioniste, bazate pe merit; constată cu îngrijorare că angajările în continuare pe scară largă în administrația publică, fără criterii transparente și evaluări clare ale nevoilor, subminează principiile recrutării pe bază de merit și profesionalizării; solicită o depolitizare mai pronunțată a numirilor în funcții de conducere în administrația publică, introducerea unor mecanisme clare de evaluare bazate pe performanță și continuitatea cunoștințelor de specialitate;

Libertățile fundamentale și drepturile omului

31. regretă că grupurile vulnerabile, inclusiv romii și egiptenii, persoanele cu dizabilități și persoanele LGBTIQ+, sunt în continuare victime ale discriminării, discursurilor instigatoare la ură și infracțiunilor motivate de ură, îndeosebi online, în Muntenegru; salută adoptarea recentă a Legii privind protecția egalității și interzicerea discriminării; solicită să se întărească punerea în aplicare a egalității de tratament pentru comunitățile etnice, asigurându-se că tuturor grupurilor etnice, religioase și sociale li se garantează drepturi și oportunități egale și că acestea pot participa pe deplin și efectiv la viața socială, politică și economică; recunoaște că protejarea drepturilor minorităților este fundamentală pentru promovarea coeziunii sociale, a guvernării democratice și a respectării valorilor europene; îndeamnă Muntenegrul să adopte și să aplice o legislație și politici cuprinzătoare care să împiedice discriminarea și să promoveze includerea;

32. invită Muntenegrul să pună în aplicare pe deplin Legea privind parteneriatele înregistrate;

33. invită Muntenegru să pună în aplicare o strategie de dezinstituționalizare pentru persoanele cu dizabilități, precum și un sistem solid de protecție a copilului bazat pe îngrijirea în comunitate;

34. recunoaște caracterul multietnic al societății muntenegrene și solicită un respect mai mare pentru toate limbile, tradițiile și patrimoniul cultural al comunităților locale și al minorităților naționale; invită Muntenegrul să își intensifice eforturile de a garanta folosirea nediscriminatorie a limbilor minorităților în educație și în spațiul mediatic dedicat din organele mass-media centrale și locale; solicită să se respecte identitatea multietnică a Golfului Kotor, în special prin recunoașterea patrimoniului cultural al comunității croate; își exprimă profunda îngrijorare cu privire la lucrările masive de construcție în curs la situl UNESCO din Golful Kotor, care au un impact asupra conservării patrimoniului și a protecției sitului natural, și solicită finalizarea protecției juridice a parcului Miločer;

35. ia act de necesitatea unei gestionări sensibile și care să favorizeze includerea discuțiilor legate de identitate, cu scopul de a împiedica polarizarea și a ajunge la un consens larg cu privire la chestiuni de importanță fundamentală pentru identitatea, independența, suveranitatea și calea europeană a Muntenegrului; își reiterează îngrijorarea cu privire la încercările de modificare a legii privind cetățenia muntenegreană în cadrul Parlamentului țării, cu scopul de a permite dobândirea dublei cetățenii, lucru care ar putea avea consecințe grave și pe termen lung asupra procesului decizional și asupra identității țării; încurajează autoritățile să continue consultarea și coordonarea cu UE cu privire la orice posibile modificări ale legislației pentru a se asigura că aceasta se aliniază pe deplin la acquis-ul UE și la standardele internaționale și respectă drepturile fundamentale;

36. condamnă cu fermitate toate discursurile de incitare la ură, inclusiv cele online, și infracțiunile motivate de ură; salută creșterea numărului de urmăriri penale pentru rasism și discursuri de incitare la ură, dar își exprimă îngrijorarea cu privire la măsurile insuficiente luate împotriva discursurilor, a declarațiilor publice sau a actelor simbolice care glorifică criminalii de război sau revizuiesc faptele istorice; încurajează Muntenegrul să își intensifice răspunsul instituțional la discursurile de incitare la ură, să asigure desfășurarea unor anchete și urmăriri penale eficiente și să se alinieze pe deplin la acquis-ul UE;

37. îndeamnă Muntenegrul să asigure aplicarea eficace a cadrelor sale de drepturi fundamentale, inclusiv accesul la justiție și protecția persoanelor vulnerabile, și să pună în aplicare toate recomandările organismelor internaționale de monitorizare;

38. subliniază necesitatea de a combate discriminarea împotriva femeilor, în special a femeilor care aparțin grupurilor minoritare; își exprimă îngrijorarea cu privire la căsătoriile copiilor care afectează în mod disproporționat fetele din comunitățile romă și egipteană din Muntenegru; regretă caracterul larg răspândit al violenței de gen și al atitudinilor de învinuire a victimelor, precum și discursurile de incitare la ură pe motive de gen și dezinformare, inclusiv online, în special împotriva femeilor din viața publică și politică; îndeamnă Muntenegrul să finanțeze, să aloce resurse, să coordoneze și să asigure respectarea în mod adecvat a cadrului său privind egalitatea de gen; solicită autorităților respective să mențină o vigilență crescută și să instituie sisteme de sprijin pentru victimele violenței de gen și ale violenței domestice; solicită o mai bună colectare a datelor privind violența domestică și bazată pe gen, veniturile și salariile, sănătatea și securitatea socială; invită autoritățile muntenegrene să asigure o participare politică crescută a femeilor;

39. ia act de politica Muntenegrului de toleranță zero față de violența împotriva ziariștilor și condamnă intimidarea și toate cazurile de atacuri verbale virulente la adresa reprezentanților mass-media și ai societății civile, îndeosebi a femeilor care lucrează în mass-media și a apărătorilor drepturilor omului, din partea funcționarilor publici și a partidelor politice; își exprimă îngrijorarea cu privire la utilizarea citațiilor informale și a interogatoriilor de anchetă împotriva ziariștilor, a editorialiștilor și a actorilor societății civile pentru critica adusă de către aceștia funcționarilor publici; solicită aplicarea rapidă și eficientă a legii și asigurarea unei protecții judiciare eficiente, acordând prioritate desfășurării anchetelor și urmăririi complete și eficiente a cazurilor nerezolvate, cum ar fi asasinarea lui Duško Jovanović, precum și aplicării unor sancțiuni cu efect disuasiv; constată că sistemul juridic din Muntenegru nu dispune de o definiție specifică a acțiunilor strategice împotriva participării publice și nici de o procedură accelerată pentru identificarea și respingerea acestora și solicită instituirea unor astfel de mecanisme;

40. subliniază rolul determinant al unei mass-media libere și pluraliste ca pilon fundamental al unei societăți democratice; reamintește că asigurarea independenței radiodifuziunii publice și a autorității de reglementare a mass-mediei rămâne un criteriu de referință al capitolului 23; evidențiază că este important să se asigure transparența totală în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei și finanțarea ei, inclusiv pentru canalele online; salută recenta numire a membrilor Consiliului Agenției pentru servicii mass-media audiovizuale și subliniază că Agenția trebuie să poată funcționa independent, fără influențe politice; își exprimă îngrijorarea cu privire la influența politică care continuă să existe asupra radiodifuzorului public și invită autoritățile să respecte procedurile judiciare, să restabilească legalitatea și să garanteze independența instituțională și editorială a radiodifuzorului; invită Muntenegrul să își alinieze legislația în domeniul mass-mediei la Regulamentul european privind libertatea mass-mediei[4] și să își mărească reziliența față de influențele străine și dezinformare; solicită transparență deplină în ceea ce privește structurile de proprietate ale mass-mediei și sursele de finanțare străine, în special în cazul în care acestea sunt legate de actori politici sau de interese ale statelor străine, pentru a împiedica influența externă ascunsă asupra discursului public din Muntenegru;

41. salută societatea civilă dinamică și constructivă din Muntenegru, care joacă un rol esențial și pozitiv în procesul de reformă; solicită implicarea semnificativă a societății civile în procesul de elaborare a politicilor, inclusiv prin asigurarea unei implicări mai sistematice și a accesului în timp util la informațiile relevante; îndeamnă autoritățile să se asigure că procesul legislativ legat de aderarea la UE nu eludează cerințele de consultare publică și standardele stabilite de guvernare participativă; solicită reluarea, după o lungă pauză, a activității Consiliului de cooperare dintre guvern și organizațiile neguvernamentale, cu scopul de a construi relații de colaborare și de a implica cu adevărat societatea civilă într-un proces legislativ transparent încă dintr-un stadiu incipient;

42. îndeamnă Muntenegrul să pună în aplicare în mod eficient recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante; constată cu îngrijorare creșterea numărului de plângeri privind tortura și obținerea mărturiilor prin constrângere, acumularea de dosare restante și utilizarea limitată a măsurilor de protecție, precum înregistrarea audio-video a interogatoriilor; regretă suspendările și măsurile disciplinare aplicate în mod inconsecvent, precum și

---

[4] Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei), JO L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

sancțiunile prea blânde, în cazurile de maltratare de către poliție, și solicită efectuarea unor anchete prompte, eficace și imparțiale;

Reconcilierea și relațiile de bună vecinătate

43. apreciază că Muntenegru va găzdui summitul UE-Balcanii de Vest la 5 iunie 2026 la Tivat, lucru care oferă o platformă importantă pentru întărirea cooperării regionale, promovarea agendei de aderare, îmbunătățirea integrării economice și abordarea provocărilor comune;

44. subliniază rolul esențial al relațiilor de bună vecinătate și al cooperării regionale în procesul de extindere; reamintește că relațiile de bună vecinătate constituie unul dintre criteriile esențiale pentru evaluarea progreselor înregistrate în procesul de aderare a Muntenegrului, în conformitate cu cadrul de negociere al UE; solicită soluții constructive, într-un spirit de respect reciproc, la problemele bilaterale nesoluționate, acordând prioritate intereselor cetățenilor; reamintește că ar trebui evitată instrumentarea disputelor bilaterale și regionale nesoluționate pentru a bloca procesul de aderare al țărilor candidate; salută consultările bilaterale dintre Croația și Muntenegru ca un mecanism constructiv pentru soluționarea problemelor restante și întărirea încrederii;

45. felicită Muntenegrul pentru progresele sale constante în tratarea internă a cazurilor de crime de război; constată totuși că, din iunie 2024, Parchetul Special nu a deschis nicio anchetă nouă și nu a formulat nicio cerere de punere sub acuzare în cazuri de crime de război și nu s-au înregistrat progrese privind responsabilitatea comandanților; subliniază necesitatea intensificării eforturilor și a continuării construirii unui bilanț credibil și sustenabil al anchetelor, urmăririlor penale și proceselor eficiente în cazurile de crime de război, inclusiv în cazurile de nivel înalt, în conformitate cu dreptul și standardele internaționale; subliniază, în acest sens, importanța accesului la arhive;

46. încurajează Muntenegrul să adopte în continuare o abordare proactivă pentru a asigura accesul la justiție și la despăgubiri reale, inclusiv la sprijin instituțional, pentru victime, inclusiv pentru a asigura despăgubiri adecvate și echitabile pentru toate persoanele care au fost prizonieri de război în lagărele din Muntenegru în anii 1990; salută cooperarea regională cu privire la aceste aspecte și solicită o cooperare deplină în regiune și cu statele membre ale UE, inclusiv schimbul de probe și clarificarea situației persoanelor dispărute; salută arestarea în Muntenegru, în urma unei cereri din partea Croației, a unei persoane condamnate în lipsă pentru crime de război împotriva prizonierilor de război și salută cooperarea dintre autoritățile competente ale ambelor țări în acest caz;

47. își reiterează îngrijorarea cu privire la manifestările de revizionism politic ale anumitor actori politici, care subminează responsabilitatea

și adâncesc dezbinările sociale; condamnă cu fermitate orice glorificare a criminalilor de război și negarea publică a crimelor de război;

48. își exprimă îngrijorarea cu privire la conceptele și discursurile din regiune, prin care se promovează unificarea sau coordonarea transfrontalieră pe baza identității etnice, inclusiv așa-numita „lume sârbă”, și care pun sub semnul întrebării suveranitatea și integritatea teritorială a statelor vecine; invită toți actorii regionali să respecte independența Muntenegrului și să se abțină de la a se amesteca în afacerile sale interne; subliniază că astfel de discursuri sunt incompatibile cu principiile relațiilor de bună vecinătate și cu procesul de aderare la UE; subliniază că viitorul Balcanilor de Vest este reprezentat de integrarea în UE, nu de sfere de influență geopolitică concurente;

49. își reiterează apelul de a se deschide arhivele care privesc fostele republici ale Iugoslaviei și de a se permite accesul la dosarele fostelor servicii secrete iugoslave și ale serviciului secret al armatei poporului iugoslav, pentru a permite investigarea și soluționarea temeinică a crimelor din perioada comunistă;

50. solicită soluționarea problemelor nerezolvate legate de proprietate; subliniază că soluționarea problemelor restante legate de drepturile de proprietate, inclusiv restituirea, este esențială pentru îndeplinirea obligațiilor Muntenegrului în temeiul capitolului 23 și rămâne un criteriu de referință fundamental pentru încheierea negocierilor privind drepturile fundamentale;

Reformele socioeconomice

51. salută implicarea Muntenegrului în Planul de creștere al UE pentru Balcanii de Vest; salută progresele înregistrate în punerea în aplicare a agendei sale de reformă, cu plăți în valoare de 18 milioane EUR, și încurajează continuarea punerii în aplicare; subliniază că este important să existe rezultate măsurabile și de durată în punerea în aplicare a reformelor, în special în domeniul statului de drept și al gestionării finanțelor publice;

52. încurajează în continuare Muntenegrul să utilizeze pe deplin și în mod eficace toate fondurile UE care i-au fost acordate, inclusiv prin îmbunătățirea capacității administrative, accelerarea programării și a contractării și îmbunătățirea coordonării; subliniază importanța implicării ample și semnificative a părților interesate, inclusiv a autorităților locale, a asociațiilor de întreprinderi, a partenerilor sociali și a societății civile în toate etapele, inclusiv în conceperea măsurilor de reformă, în punerea în aplicare a proiectelor și în monitorizarea rezultatelor; reamintește condiționalitatea sprijinului financiar al UE, prin care finanțarea depinde de realizarea unor progrese concrete în ceea ce privește reformele și respectarea statului de drept;

53. salută participarea operațională a Muntenegrului la zona unică de plăți în euro (SEPA), marcând un pas important către o integrare financiară mai profundă în UE și costuri de tranzacție mai mici pentru cetățeni și întreprinderi; ia act de concluziile inițiale care indică economii semnificative în ceea ce privește costurile de tranzacție de la intrarea în vigoare a SEPA în octombrie 2025;

54. salută propunerea Comisiei de a deschide negocieri cu partenerii din Balcanii de Vest, inclusiv cu Muntenegru, pentru a extinde regimul UE de roaming la prețurile de pe piața națională, permițând astfel cetățenilor și întreprinderilor să beneficieze de conectivitate mobilă fără întreruperi la tarife naționale în întreaga UE și în Balcanii de Vest, promovând contactele interumane, consolidând legăturile economice, sprijinind schimburile educaționale și facilitând turismul; subliniază că această inițiativă constituie un pas concret către o integrare mai profundă înainte de aderare, sprijină legăturile sociale și economice transfrontaliere și aduce beneficii concrete cetățenilor cu mult înainte de aderarea deplină la UE; salută autorizarea de către Consiliu a deschiderii negocierilor privind extinderea regimului de roaming la prețurile de pe piața națională la partenerii din Balcanii de Vest și solicită încheierea în timp util a acordurilor bilaterale cu acești parteneri;

55. ia act de creșterea economică a Muntenegrului și îndeamnă la menținerea disciplinei fiscale, la reforme structurale, la îmbunătățirea guvernării și la măsuri necesare de stimulare a competitivității, a creșterii sectorului privat, a investițiilor străine și a dezvoltării sociale și economice; încurajează Muntenegru să-și alinieze politicile vamale, sociale și fiscale la standardele UE, inclusiv în ceea ce privește transparența și schimbul eficient de informații fiscale, pentru a înregistra progrese în cadrul capitolului 16; invită Muntenegrul să se alinieze la cadrul UE privind evaluarea investițiilor străine directe, în special în sectoare strategice precum energia, telecomunicațiile, infrastructura critică și mass-media, pentru a împiedica dependențele strategice și a proteja infrastructura critică și sectoarele economice cheie; salută prima conferință UE-Muntenegru dedicată investițiilor drept un semnal puternic al aprofundării relațiilor economice;

56. invită Muntenegrul să stimuleze digitalizarea serviciilor publice și să îmbunătățească formarea profesională legată de întreprinderi; subliniază că trebuie asigurată protecția datelor cu caracter personal și a datelor sensibile ale cetățenilor în toate sistemele digitale; salută apelurile de a integra toate țările din Balcanii de Vest în piața unică digitală a UE înainte de aderarea la UE;

57. îndeamnă Muntenegrul să își intensifice lupta împotriva corupției în domeniul achizițiilor publice prin întărirea cadrului juridic și îmbunătățirea detectării neregulilor și îl invită să se asigure că toate acordurile interguvernamentale respectă pe deplin normele și principiile UE;

Energia, mediul și conectivitatea

58. îndeamnă Muntenegrul să își intensifice eforturile în direcția unei tranziții sustenabile și verzi și să adopte și să pună în aplicare în cele din urmă planul său național privind energia și clima; subliniază că sunt importante securitatea energetică, diversificarea surselor de aprovizionare, reducerea dependențelor externe de actorii străini și integrarea deplină în cadrul pieței energetice regionale și europene; solicită alinierea deplină la pachetul privind integrarea energiei electrice și măsuri mai ferme de eficiență energetică; solicită alinierea la standardele UE în materie de securitate a aprovizionării și proceduri transparente de achiziții publice;

59. invită Muntenegrul să își intensifice eforturile pentru a îndeplini criteriile de referință pentru închiderea capitolului 27 și să accelereze alinierea la acquis-ul UE în domeniul mediului și punerea în aplicare eficace a acestuia în toate sectoarele relevante, cum ar fi calitatea aerului, apa, protecția naturii, gestionarea deșeurilor, poluarea industrială și schimbările climatice, și să adopte strategii și planuri de acțiune privind calitatea aerului și protecția naturii, precum și planuri locale de gestionare a deșeurilor; salută că Muntenegrul a aderat la programul LIFE al UE; invită toate părțile să ajungă la un acord cu privire la stația de tratare a apelor uzate din municipiul Zeta într-un mod care să respecte atât necesitatea de a construi stația, cât și preocupările populației locale;

60. invită Muntenegrul să protejeze zonele bogate în biodiversitate, inclusiv siturile Emerald și cele cu o viitoare desemnare Natura 2000, asigurând protecția juridică a acestora și alinierea la directivele relevante ale UE; îndeamnă Muntenegrul să accelereze în mod semnificativ crearea și punerea în aplicare a rețelei Natura 2000, în deplină conformitate cu acquis-ul UE, asigurându-se că identificarea, desemnarea și gestionarea siturilor protejate se bazează pe criterii științifice și pe procese transparente de consultare publică; solicită o aplicare mai strictă a legislației privind condițiile de viață decente ale animalelor;

61. invită Muntenegrul să își consolideze capacitățile administrative și de inspecție la nivel național și local și să îmbunătățească coordonarea interinstituțională și procesul decizional privind proiectele de infrastructură, inclusiv prin asigurarea unei coordonări eficiente între evaluările strategice de mediu, evaluările de impact asupra mediului și procedurile de evaluare adecvate; invită Muntenegrul să își reorienteze politica în domeniul transporturilor către o mobilitate sustenabilă și inteligentă;

62. subliniază că este importantă conectivitatea regională în domeniul transporturilor și al energiei ca element-cheie al dezvoltării economice și al stabilității în Balcanii de Vest și solicită derularea de proiecte care să aprofundeze integrarea cu statele membre ale UE; este preocupat de recentele blocade la punctele de trecere a

frontierei în spațiul Schengen de către conducătorii auto profesioniști din țările din Balcanii de Vest în legătură cu punerea în aplicare a sistemului de intrare/ieșire al UE începând din octombrie 2025; subliniază că perturbările prelungite riscă să afecteze negativ lanțurile de aprovizionare, fluxurile comerciale și relațiile economice dintre UE și Muntenegru; invită Comisia Europeană să evalueze, în strânsă cooperare cu statele membre, posibile soluții pragmatice și solide din punct de vedere juridic, care să asigure un echilibru între realitățile operaționale din sectorul transporturilor și necesitatea de a păstra integritatea acquis-ului Schengen, asigurând garanții adecvate și împiedicând orice abuz;

°

° °

63. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre și de a o traduce în limba muntenegreană și a o transmite Președintelui, Guvernului și Parlamentului Muntenegrului.